

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Elsäkerhetsverket

Yttrande över Elsäkerhetsverkets förslag till föreskrifter om utförande, skyltning och märkning samt kontroll av starkströmsanläggningar

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I remissen ingår förslag till Elsäkerhetsverkets föreskrifter om hur starkströmsanläggningar ska vara utförda, Elsäkerhetsverkets föreskrifter om skyltning och märkning av starkströmsanläggningar samt till Elsäkerhetsverkets föreskrifter om innehavarens kontroll av starkströmsanläggningar och elektriska utrustningar.

I sak anges förslaget innebära bland annat följande. De föreslagna föreskrifterna är en modernisering av nu gällande föreskrifter, som föreslås upphävas. De föreslagna föreskrifterna har utformats så att de ska omfatta ny teknik och nya begrepp som används i samhället i dag, så att även nya typer av anläggningar inkluderas. Dessa ändringar gäller framför allt begreppen starkströmsanläggning och elektrisk utrustning. Föreskrifterna för skyltning och märkning har i stället för att peka ut specifika utrustningar använt beskrivningar av elektriska risker och egenskaper för att beskriva exempelvis utrustning som batterier och mikroproduktion. Syftet med detta har varit att innefatta olika sorters utrustningar som ska omfattas av den skyltning som behövs för att höja elsäkerheten. Det införs krav på att innehavaren ska ha rutiner för den fortlöpande kontrollen av vissa anläggningar. Rutinerna ska vila på en riskbedömning där man utgår från anläggningens utförande, ålder, omgivande miljö och användning. Utifrån de risker som innehavaren ser ska rutinerna för kontrollen sedan utformas. Kontrollerna kan dels omfatta dagliga okulära kontroller, dels fördjupade kontroller, allt utifrån anläggningens utförande, ålder, omgivande miljö och användning samt den riskbedömning som innehavaren har gjort. Rutinerna ska dokumenteras. De nya föreskrifterna har också delvis annorlunda språk och struktur än de som gäller idag.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I konsekvensutredningen anges att Elsäkerhetsverket har gjort mindre ändringar av föreskrifterna vid ett antal tillfällen. Någon större revision av föreskrifterna har dock inte gjorts sedan de trädde i kraft 2008. Den tekniska och språkliga utvecklingen i samhället och branschen har skapat ett behov av en helhetsöversyn av föreskrifternas innehåll. Vissa regler har också blivit omoderna eller annars obehövliga. Det finns således ett behov av att revidera

föreskrifterna till att omfatta ny teknik och nya begrepp som används i samhället i dag, så att även nya typer av anläggningar inkluderas. Vissa föreskrifters struktur är inte metodiskt upplagd och föreskrifterna har till viss del även ett ålderdomligt språkbruk. Detta gör föreskrifterna svåra att förstå och därmed även att tillämpa. Det finns därför ett behov av att ge regelverket en ny struktur och språkdräkt för att få ett mer naturligt flöde i föreskrifterna samt för att tydliggöra föreskrifternas innebörd. Vidare anges att den 1 juli 2017 trädde en ny lag på elsäkerhetsområdet i kraft: elsäkerhetslagen med tillhörande förordning (2017:218). Den nya lagen medförde ändrade begrepp. De hänvisningar och några av de begrepp som återfinns i nuvarande föreskrifter stämmer därför inte längre överens med gällande lagstiftning. Det finns därför ett behov av att uppdatera hänvisningar så att de stämmer överens med nu gällande lagstiftning.

Det anges också mer utvecklade resonemang om begrepp som bör bytas ut och dylika justeringar. När det gäller bestämmelser om kontroll av anläggningar anges följande. Nuvarande bestämmelse om särskild kontroll för vissa anläggningar (5 § 3 st. ELSÄK-FS 2008:3) anges vara svårtolkad och det anges vara oklart om den nuvarande utformningen fyller sitt syfte. Problemet med nuvarande bestämmelse anges vara att avgörandet av vilka anläggningar som omfattas av särskild kontroll vilar på rekvisit som bygger på att innehavaren ska göra en subjektiv bedömning av sin anläggning. Det finns idag ingen eller lite vägledning för att avgöra om anläggningen är utsatt för stora påfrestningar, vad som egentligen avses med många människor eller vad som är ett stort värde. Detta anges få till följd att det finns anläggningar som borde omfattas av särskild kontroll men där denna kontroll inte genomförs eftersom innehavaren bedömer att anläggningen inte omfattas. Elsäkerhetsverket befarar att underlåtet att utföra särskild kontroll i förlängningen kan leda till elfarliga anläggningar. Ett annat problem anges vara att inte heller den fortlöpande kontrollen utförs i den utsträckning som behövs. Den särskilda kontrollen är enligt gällande föreskrifter en del av den fortlöpande kontrollen. Detta bedömer Elsäkerhetsverket emellertid inte har fått fäste bland innehavarna. Verket befarar att den särskilda kontrollen ibland har getts företräde framför den fortlöpande kontrollen. Det är således otydligt vad fortlöpande kontroll innebär. Verket har också tagit del av synpunkter med innebörden att fortlöpande kontroll missuppfattas som en periodisk kontroll med tätare intervaller utan dokumentationskrav. För att åtgärda dessa problem föreslås ett krav på att innehavaren ska ha rutiner för den fortlöpande kontrollen. Rutinerna ska vila på en riskbedömning enligt vissa kriterier (som angetts ovan i redogörelsen för innehållet i förslaget) och dokumenteras. Detta sätt att reglera anges medföra att den enskilda anläggningens risker blir avgörande för hur kontrollen utformas. Elsäkerhetsverket vill med denna förändring lyfta den fortlöpande kontrollen. Med krav på rutiner som är anpassade utifrån den enskilda anläggningen är förhoppningen att fler kontroller genomförs och att den fortlöpande kontrollens roll som ett verktyg för innehavaren att ta sitt ansvar för en säker elanläggning stärks.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Det anges i konsekvensutredningen att ett alternativ till införandet av nya föreskrifter är att inte revidera föreskrifterna. Elsäkerhetsverket bedömer dock att det idag finns stora behov av att uppdatera föreskrifterna, både för att dessa ska anpassas efter annan lagstiftning och för att öka tydligheten i regelverket. Att inte införa nya föreskrifter skulle på sikt innebära en försämring av elsäkerheten, med ökade risker för arbetsplatsolyckor, bränder och andra negativa konsekvenser som följd. Att inte införa nya föreskrifter ses därmed inte som ett möjligt alternativ. Ett alternativ till att införa nya föreskrifter anges också vara att inte ha några

regler alls. Att inte reglera utförande, skyltning och märkning samt kontroll av starkströmsanläggningar bedöms emellertid medföra oacceptabla risker för liv och hälsa, och utgör därmed inte ett alternativ.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns information om två alternativ till det förslag som Elsäkerhetsverket förordar och vilka nackdelar som verket bedömer att dessa skulle medföra. I en del fall kan det vara relevant att också ge en bild av alternativa lösningar i form av olika sätt som en ny reglering skulle kunna utformas. Någon tydlig sådan information finns inte i detta ärende. Sådana beskrivningar kan inte minst vara motiverade i ärenden där mer omfattande samhällsreformer övervägs. Regelrådet finner att i det aktuella ärendet kan det vara tillräckligt med den information som ges.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att Elsäkerhetsverket bedömer att föreskrifterna om utförande samt föreskrifterna om skyltning och märkning av starkströmsanläggningar utgör sådana tekniska föreskrifter som ska anmälas till Kommerskollegium enligt EU:s anmälningsdirektiv 2015/1535. Förslaget kommer därför att anmälas i enlighet med särskild anmälningsprocedur för detta. Denna procedur beräknas ta ungefär fyra månader. Det innebär att Elsäkerhetsverket inte får besluta om att låta den föreslagna föreskriften träda i kraft innan anmälningsproceduren är avslutad. Elsäkerhetsverket bedömer däremot inte att de föreslagna föreskrifterna innehåller några regler som medför nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet. Föreskrifterna anges därför inte behöva anmälas till Europeiska kommissionen i enlighet med direktiv 2006/123/EG.

Vidare anges att i direktiv 92/58/EEG finns minimikrav beträffande varselmärkning och signaler för hälsa och säkerhet i arbetet. Detta direktiv har implementerats i svensk rätt genom Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd AFS 2020:1 om arbetsplatsens utformning. Det anges att Elsäkerhetsverkets föreskriftsförslag om skyltning och märkning innehåller bestämmelser om skyltning och märkning av starkströmsanläggningar. Dessa regler innebär ingen avvikelse från direktivet och reglerar inte specifikt arbetsplatser. De krav som finns rörande skyltarnas utformning harmoniserar med de krav som finns i direktivet (och Arbetsmiljöverkets föreskrifter). De föreslagna reglerna syftar till att omhänderta sådana risker orsakade av el som inte kan byggas bort eller på annat sätt förebyggas. I övrigt omfattas regleringen inte av någon harmoniserad lagstiftning eller motsvarande som följer av Sveriges EU-medlemskap. De föreslagna föreskrifterna bedöms därför överensstämma med relevant EU-lagstiftning och övriga skyldigheter.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår tydligt och utförligt vilken bedömning som förslagsställaren gör när det gäller förslagets överensstämmelse med EU-rätten. Regelrådet ser inget som uppenbart talar emot bedömningen.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det anges i konsekvensutredningen att planen är att föreskrifterna ska träda i kraft den 1 december 2022. Särskild hänsyn har tagits till att anläggningsinnehavaren behöver tid för att

upprätta rutiner för den fortlöpande kontrollen. Förslaget kommer att remitteras till företag, myndigheter och organisationer som påverkas av föreskriftsförslagen. Elsäkerhetsverket kommer att informera om ändringarna på myndighetens webbplats och vid behov genomföra riktade informationsinsatser.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår tydligt vilka överväganden som förslagsställaren har gjort avseende tidpunkten för ikraftträdande och behovet av informationsinsatser.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen anges att alla företag som är innehavare av en starkströmsanläggning bedöms beröras av de föreslagna föreskrifterna. Det anges inte finnas någon statistik över hur många företag som äger eller brukar en eller flera starkströmsanläggningar. Mot den bakgrunden anges förslagsställaren ha fört samtal med experter och verksamma inom elsäkerhetsområdet och därefter gjort en uppskattning av vilka företag som främst kan tänkas beröras utifrån bransch- och företagsverksamhet baserat på SNI-koder. Detta redovisas i en tabell. (Se tabell 1, sid. 13 i konsekvensutredningen).

SNI-koder ger en helhetsbild av samtliga registrerade företag i en bransch, och antalet företag som berörs av föreskrifterna kan därför vara betydligt färre. Eftersom det saknas data över exakt vilka företag som berörs, finns det en viss risk med dubbelräkning av berörda företag. Dubbelräkning kan uppstå eftersom starkströmsanläggningens brukare och ägare inte nödvändigtvis är samma företag och reglerna enbart träffar den som anses vara innehavare av en starkströmsanläggning. Med innehavare avses den som äger eller nyttjar anläggningen. Denna situation kan exempelvis uppstå när ett företag hyr utrustning eller lokaler av ett annat företag. I en sådan situation skulle starkströmsanläggningens innehavare därmed vara hyresvärden, och inte hyresgästen. I realiteten kommer ansvarsfrågan om vem som är innehavare enligt förslagsställaren troligtvis regleras via separata avtal (men detta faller utanför regleringens påverkan). Baserat på ovanstående resonemang anges att antalet berörda företag enbart ska ses som en uppskattning av antalet berörda företag. Av tabellen framgår att det ingår 586265 företag i de SNI-koder som har beaktats. Det rör sig bland annat om företag inom jordbruk, skogsbruk och fiske; utvinning av mineral, tillverkning, försörjning av el, gas, värme och kyla; vattenförsörjning med mera, byggverksamhet, handel, transporter, hotell- och restaurangverksamhet, informations- och kommunikationsverksamhet, fastighetsverksamhet och övrig service (se tabellen för mer exakt beskrivning och SNI-koder). Företag som indirekt kan påverkas av föreslagna föreskrifter är utbildare, elinstallationsföretag och konsulter inom elbranschen.

I konsekvensutredningen anges också följande. Det är inte möjligt att ange ett exakt antal företag (inom de branscher som togs upp i tabell 1) som påverkas av förslagen, eftersom samtliga företag som innehar en starkströmsanläggning som används i verksamheten kan påverkas. Som mest har det uppskattats att cirka 586 000 företag påverkas. Det anges att det verkliga antalet berörda företag emellertid förväntas bli betydligt lägre, eftersom användandet av SNI-koder för att mäta företagspopulation inte gör det möjligt att räkna bort företag som inte berörs av de föreslagna föreskrifterna. Exempel på företag som är inräknade men som inte berörs är företag som för närvarande inte bedriver någon aktiv verksamhet, företag som är en del av ett annat företags verksamhet (till exempel som underkonsult i

annan verksamhet) eller företag som hyr sina lokaler. Främst berörs mindre företag, med färre än tio anställda. En viss andel företag som täcks in av SNI-koderna kan sedan tidigare ha fullföljt de nya kraven, eftersom innehavaren av starkströmsanläggningar sedan tidigare varit skyldiga att fortlöpande kontrollera anläggningens säkerhet och då sådan kontroll kräver vissa rutiner, åtminstone för större och mer komplexa anläggningar. Dessutom har krav ställts på särskilda kontroller av vissa starkströmsanläggningar, där resultatet av kontrollen har behövt dokumenteras. Det råder dock osäkerhet kring hur många företag som redan idag utför en sådan kontroll med efterföljande dokumentation, varför det inte går att räkna bort denna population från antalet berörda företag. I tabell 3 i konsekvensutredningen (se sid 21) visas även en storleksmässig fördelning för de potentiellt berörda företagen i olika branscher. Det framgår att av de drygt 586000 företagen som maximalt bedöms kunna beröras är det en minoritet, knappt 20000 företag, som har tio eller fler anställda. (Se tabell 3 för mer information om storleksfördelningen).

Regelrådet gör följande bedömning. Förslagsställaren har angett en uppskattning av hur många företag som högst skulle kunna beröras, vilka branscher dessa företag finns i och hur stora företagen är, med avseende på antal anställda. Det är tydligt beskrivet vilka osäkerheter som finns med informationen och vilka skäl som finns till att det har varit svårt att ange mer exakt information. Vidare framgår det att förslagsställaren bedömer att det totala antalet berörda företag sannolikt är en överskattning och vilka skäl som finns för detta. Det hade varit värdefullt om det hade varit möjligt att ge en mer säker bild av de berörda företagen. Regelrådet har emellertid förståelse för de utmaningar som finns och den information som ges gör det möjligt att få en uppfattning om ett antal berörda företag som sannolikt inte kommer att överskridas. Det hade varit bra om det hade angetts om det finns faktorer som talar för att företag av en viss storlek är mer eller mindre troliga innehavare till en starkströmsanläggning. Sammantaget finner likväl Regelrådet att den befintliga informationen är tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företags antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Det anges i konsekvensutredningen att enbart förslaget till föreskrifter för kontroll bedöms ge effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar och villkor. De kostnader som kan uppstå handlar om initiala och löpande kostnader för att dokumentera och uppdatera rutiner för en fortlöpande kontroll av företagets starkströmsanläggning(ar). I samtal med branscheexperter och andra tillfrågade organisationer framgår det att större företag tenderar att redan ha dokumenterat sådana rutiner som nu föreslås. Elsäkerhetsverket har därmed bedömt att dessa organisationer inte kommer att drabbas av några extra kostnader för att efterleva de nya kraven i föreskrifterna. På grund av detta har företag med mer än 200 anställda exkluderats vid beräkningar av antalet berörda företag. Uppskattade initiala och löpande kostnader per företag redovisas nedan.

Krav på fortlöpande kontroller av starkströmsanläggningar och elektriska utrustningar regleras sedan tidigare i 6 och 19 §§ elsäkerhetslagen. Vad som nu tillkommer är att företag som träffas av denna bestämmelse även ska dokumentera hur rutinen för den fortlöpande kontrollen ska se ut. Rutinerna ska grunda sig på en riskbedömning som tagit hänsyn till starkströmsanläggningens och utrustningens utförande, ålder, omgivande miljö och användning.

Ett stort antal företag berörs av den nya kravställningen. Det rör sig bland annat om företag verksamma inom jordbruk, industri, bygg- och fastighetsverksamhet. Det har inte varit möjligt att göra någon uppskattning av hur stor arbetsinsatsen kan bli i respektive bransch. Beräkningarna utgår därför från antagandet att större företag tenderar att ha mer komplexa starkströmsanläggningar i sin verksamhet, vilket kommer att resultera i ökade arbetsinsatser för att dokumentera rutiner och genomföra fortlöpande granskningar och uppdateringar av dessa. Även antalet anställda kan påverka omfattningen av rutinbeskrivningarna, då ansvarsfördelningen av kontrollen kan omfatta flera roller/individer. Elsäkerhetsverket bedömer att de föreslagna föreskrifterna medför visst administrativt arbete för samtliga berörda företag. Det anges att de redovisade beräkningarna är gjorda med hjälp av Tillväxtverkets regelräknare. Vid användning av Tillväxtverkets regelräknare adderas kostnader för semesterersättning, arbetsgivaravgift och overheadkostnader i timkostnaden för samtliga yrkesroller som summeras. Eftersom ett mycket stort antal företag berörs av förändringen anges det inte vara möjligt att specificera samtliga yrkesroller hos personalen som kommer att utföra dokumentations- och uppföljningsarbetet. Utgångspunkten anges därför i stället vara en genomsnittlig medellön i Sverige, år 2020, för att uppskatta kostnaden för arbetsinsatsen för företag med färre än tio anställda. Enligt regelräknaren innebär detta en timkostnad på 415 kronor för en genomsnittlig timlön i Sverige. Vidare anges att för företag med tio eller fler anställda beräknas timkostnad utifrån den genomsnittliga månadslönen för en förvaltnings- och planeringschef i Sverige. Enligt regelräknaren innebär detta en timkostnad på 744 kronor. Det anges att antagandet görs utifrån att i samtal med branschorganisationer och experter ha identifierat denna yrkeskategori som mest trolig för att beskriva den funktion som kommer att ta fram de nya rutinerna hos berörda företag med fler än nio anställda.

Det anges att tidsåtgången för att fastställa och dokumentera rutiner för fortlöpande kontroll av starkströmsanläggningar förväntas växa i takt med antalet anställda i företaget. Enmansföretag anges ofta bedriva en begränsad verksamhet, i en relativt begränsad starkströmsanläggning. Arbetsinsatsen för att dokumentera rutiner för fortlöpande kontroll av en starkströmsanläggning som är begränsad, såväl i sin omfattning som i sin komplexitet, förväntas därför bli liten (cirka 60 minuter). Större företag bedöms dock vara innehavare av större och mer komplexa starkströmsanläggningar, vilket ökar arbetsinsatsen för att dokumentera rutiner. Elsäkerhetsverket bedömer emellertid att den initiala arbetsinsatsen inte kommer att överstiga en arbetsdag för någon av de berörda verksamheterna. I en tabell redovisas initiala kostnader från 420 kr per företag med noll anställda till 5950 kr per företag med 100 – 199 anställda (Se tabell 5, sid 24 i konsekvensutredningen för samtliga fyra beräknade värden).

Vidare anges att den löpande kostnaden för att granska, och om nödvändigt, revidera rutinen för fortlöpande kontroll, bedöms vara cirka en arbetstimme om året för samtliga typer av verksamheter. Det anges inte vara möjligt i dagsläget att fastställa exakt hur ofta en sådan uppdatering behöver ske, men bedömningen utgår från att företag i takt med att de byter, uppgraderar eller gör ändringar av sina anläggningar eller sin personalstyrka kommer att behöva se över sina rutiner och sin dokumentation. Mindre verksamheter förväntas genomföra insatsen mer sällan än större, men kan då också behöva längre tid på sig för att inhämta nödvändig kunskap om de ändrade förutsättningarna. Denna insats förväntas dock inte medföra omfattande arbetsinsatser för något av de berörda företagen. Givet dessa förutsättningar anges kostnaden bli 420 kr per företag för de mindre företagen och 740 kr per företag för de större företagen.

Kostnaderna för respektive företag beräknas vara små, se tabell 7. Eftersom antalet potentiella företag som berörs är cirka 586 000, blir summan för initiala och löpande kostnader dock relativt stor, se tabell 8. Den initiala kostnaden för fastställande av rutiner för den fortlöpande kontrollen blir totalt cirka 336 miljoner kronor. Den totala löpande (årliga) kostnaden beräknas till cirka 250 miljoner kronor.

Det anges också att övriga, indirekta effekter, som föreskrifterna kan komma att få på företag är svårbedömda, både gällande berörd företagspopulation och gällande den potentiella ökningen av arbetsinsats för företagen. Det anges att för företag verksamma i branscher som direkt eller indirekt påverkas av Elsäkerhetsverkets föreskrifter kan vissa indirekta effekter uppstå till följd av de nya föreskrifterna. Företag som arbetar med eller utbildar inom elsäkerhet är en sådan grupp. Dessa kan komma att behöva se över och anpassa sitt utbildningsmaterial för att motsvara kraven i de nya föreskrifterna. Antalet berörda företag bedöms dock som få (cirka 335 företag totalt varav cirka 260 är gymnasieskolor), och kostnaderna för att uppdatera materialet förväntas bli marginella. Även elinstallationsföretag anges kunna beröras av indirekta effekter eftersom de måste uppdatera sin kunskap om föreskrifterna för att utföra korrekta elinstallationsarbeten. I och med att branschen i mycket stor utsträckning redan följer svensk standard, bör dock föreskrifterna inte innebära ett behov av någon omfattande utbildningsinsats, utöver den kontinuerliga vidareutbildning som redan sker i branschen. Därför bedömer förslagsställaren att föreskrifterna enbart kommer att påverka elinstallationsföretagen marginellt. Externa konsulter som är verksamma inom elsäkerhet och elinstallation kommer också behöva uppdatera sina kunskaper om föreskrifterna. Likt elinstallationsföretagen bedöms dock sådana verksamheter redan ha så god kännedom av området att det därför är osäkert om föreslagna förändringar medför ett ökat behov av vidareutbildning, utöver den som redan sker kontinuerligt.

Förhållandena mellan innehavare och brukare av starkströmsanläggning (till exempel i sådana fall där en fastighetsägare hyr ut en fastighet till en företagare, som brukar starkströmsanläggningar i lokalerna) kan behöva regleras ytterligare i avtal. Det rör sig då främst om kravet på att upprätta rutiner för fortlöpande kontroll samt att utföra den fortlöpande kontrollen. Det har även poängterats att mindre företag, organisationer och föreningar kan komma att få ökade kostnader om de inte har tillräckligt god kunskap kring sina starkströmsanläggningar och då inte kan utföra den riskbedömning (som leder fram till rutiner och fortlöpande kontroll) som föreslås i 6 § föreskrifterna för kontroll. I dessa fall kan en konsult med nödvändig kunskap inom elsäkerhet behöva anlitas för extern rådgivning. Det går inte att idag uppskatta antalet företag, organisationer och föreningar som har behov av sådan extern rådgivning, vilket gör att dessa kostnader inte kan bedömas.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en utförlig och tydlig bedömning när det gäller kostnadsökningen för att upprätta, dokumentera och löpande följa upp rutiner. Detta är värdefullt. Det hade varit önskvärt att ge en i vart fall något tydligare bild av vad kostnaderna med konsult hjälp skulle kunna uppgå till för de som behöver sådan för att göra en riskbedömning. Det har likväl angetts för det första att det bedöms kunna finnas en sådan kostnad och av vilka skäl som en kostnad inte kan bedömas. Mot bakgrund av att det finns en bedömning av kostnadspåverkan för rutinerna som är mycket tydlig finner Regelrådet att redovisningen som helhet kan anses tillräcklig, även om det hade haft ett stort värde om motsvarande tydlighet hade funnits även när det gäller de nyss nämnda konsultkostnaderna.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på tidsåtgång, kostnader och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I konsekvensutredningen anges att de föreslagna föreskrifterna inte förväntas ge några effekter på konkurrensförhållanden mellan enskilda företag eller mellan företagssegment. För ett flertal regleringar i föreskrifterna finns idag redan svensk standard som motsvarar kraven i föreskrifterna, och som följs av branschen. Vidare regleras villkoren för hela den nationella marknaden, som följer svensk standard. Därmed förväntas ingen ogynnsam snedvridning av konkurrensförhållanden äga rum mellan svenska företag. Konkurrenssituationen bedöms därför vara oförändrad.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår vilken bedömning som görs och varför förslagsställaren gör den. Regelrådet finner likväl att det finns en oklarhet när det gäller förutsättningarna för företag som skulle behöva av den konsulthjälp som angavs i avsnittet ovan om kostnadspåverkan. Om vissa företag har behov av en sådan konsulthjälp medan andra inte har det, blir det mindre uppenbart att förslaget skulle vara konkurrensneutralt. Det kan fortfarande vara riktigt att påverkan på konkurrensförhållandena är begränsad, men Regelrådet finner att det inte har visats tillräckligt tydligt varför detta skulle vara fallet.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Den information om indirekta effekter för företag som Regelrådet refererat ovan i det här yttrandets avsnitt om påverkan på kostnader, har av förslagsställaren redovisats som påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet finner att den aktuella beskrivningen, beroende på hur man kategoriserar effekter, skulle kunna ses på olika sätt. Det finns, såvitt Regelrådet kan se, hur som helst inget som uppenbart talar för att det skulle bli någon påverkan på företagen i andra avseenden än de som förslagsställaren har tagit upp.

Regelrådet finner redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I konsekvensutredningen anges att förslaget på föreskrifter i första hand har anpassats utifrån de risker som finns med att kontroller av starkströmsanläggningar inte genomförs. Möjligheten och behov av att anpassa reglerna för just små företags förutsättningar har övervägts, men behovet av att skydda människor och egendom från skada orsakad av el är lika viktigt för små som för stora företag. Detta då samma typer av risker uppstår oavsett storleken eller omfattningen av starkströmsanläggningen. Innehållet i regelverket kan därför inte differentieras utifrån företagens storlek. Däremot tar Elsäkerhetsverket hänsyn till målgruppen i samband med att informationsinsatser och vägledningsmaterial tas fram. Föreskrifternas mål anges i förlängningen vara att uppnå förbättringar i den nationella elsäkerheten, vilket förväntas gynna mindre företag. Detta anges vara fallet eftersom bristande elsäkerhet kan leda till oförutsedda kostnader för sjukskrivningar, arbetsplatsolyckor och andra negativa effekter som utgör en proportionellt större risk för små företag. Det anges också att målet med de nya föreskrifterna har varit att öka tydligheten i dagens regelverk, genom att uppdatera språk och hänvisningar för att skapa en större enlighet med annan nationell lagstiftning. Ökad tydlighet och klarare regler förväntas få positiva effekter för

mindre företag, där det sällan finns specifika resurser att tillgå för att tolka svåröverskådliga regelverk. Utifrån den beräkning av initiala och löpande kostnader för efterlevnad av det nya regelverket bedömer Elsäkerhetsverket att kostnaderna som förväntas uppstå till följd av regleringen inte kommer att innebära oproportionerliga kostnader för mindre företag.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår att utformningen av reglerna i sig inte har gjorts med någon särskild differentiering för företag av olika storlek och varför detta val har gjorts. Det finns också information om vilka hänsynstaganden, i annan form, som förslagsställaren avser att göra samt vissa aspekter med förslaget som likväl skulle kunna gynna de mindre företagen. Beskrivningen får anses vara tydlig.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Samman tagen bedömning

Regelrådet finner att konsekvensutredningen i nästan alla avseenden håller tillräcklig kvalitet. Viss utvecklad tydlighet när det gäller kostnadspåverkan skulle, som nämnts ovan, ha ett positivt värde för transparensen, även om den befintliga beskrivningen om påverkan på kostnader är tillräcklig. Det finns visserligen brister när det gäller påverkan på konkurrensförhållandena för företag men dessa bedöms inte vara av tillräcklig betydelse för att bli avgörande för helhetsbedömningen.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 9 mars 2022.

I beslutet deltog: Claes Norberg, ordförande, Anna-Lena Bohm, Hans Peter Larsson och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av: Per Högström.

Claes Norberg
Ordförande

Per Högström
Föredragande